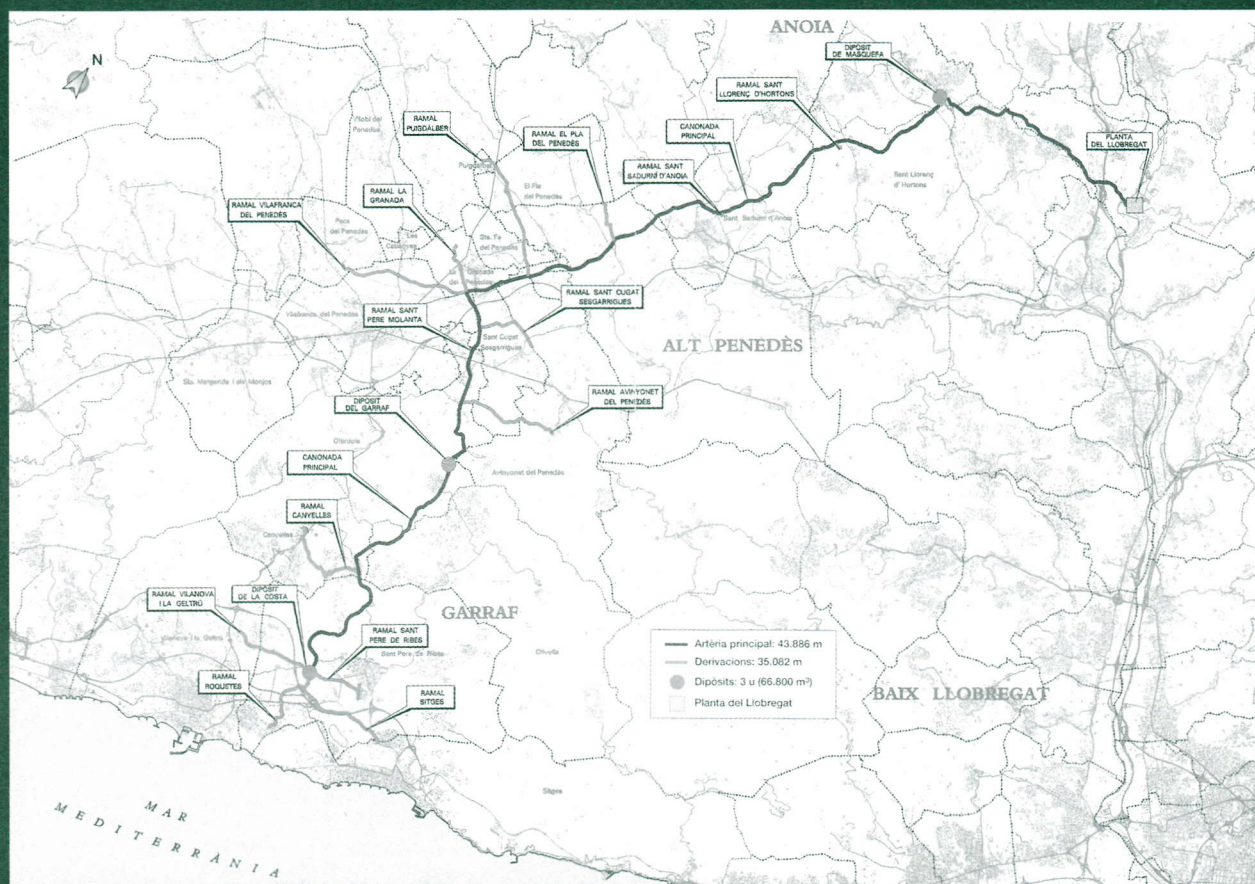

agrupació excursionista

TALAIA

Dipòsit de l'aigua d'Abrera (Ribes)

30 / gener / 2000

**Carrer del Comerç - Carrer de Sant Pere - Plaça del Pou - Carrer de les Sogues
Carrer de Josep Calva - Raval de Santa Magdalena - Creu d'en Xirivia - Camí vell de Ribes
Tanatori - Masia Nova - Camí vell de Ribes - Torrent de Solers - Camí de can Mironet
Xoriguera - Els Cocons - Dipòsit de l'aigua - Portal d'en Rafeques - Camí de la Serra a Solers
Camí de la Serra a can Martí - Can Martí - Can Parés - Torre del Veguer - Masia d'en Benach
Sínia Rovira - Carrer del Comerç**

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social

S G A E T

at de Catalunya
de Benestar Social

CPV 20000130-012/1

AGRUPACIÓ EXCURSIONISTA TALAIA

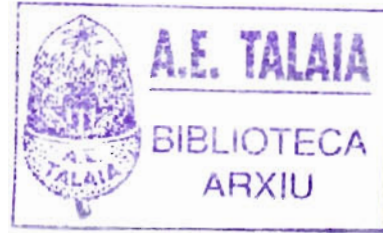
XII CAMINADA POPULAR

DIPÒSIT DE L'AIGUA D'ABRERA (RIBES)
30 de gener de 2000

Carrer del Comerç - Plaça del Pou - Raval de Santa Magdalena - Creu d'en Xirivia -
Camí vell de Ribes - Tanatori - Masia Nova - Camí vell de Ribes - Camí de Can
Mironet - Xoriguera - Els Cocons - Dipòsit de l'aigua d'Abrera - Can Martí - Can
Parés - Torre del Veguer - Masia d'en Benach - Sínia Rovira - Vilanova

Xoriguera. Dibuix fet per Pau Roig Estradé, l'any 1977

Salutació

Una de les activitats per a les quals està més adaptat el cos humà és el caminar, es tracta d'un exercici gens agressiu que permet una activitat física saludable sense castigar cap part del cos i proporciona a la vegada la possibilitat de rebre altres estímuls, com poden ser la contemplació de l'entorn natural, olors, petits sorolls produïts per animals o per el moviment de les fulles i molts més, com per exemple, compartir-ho tot amb una bona companyia.

Avui, molts vilanovins caminarem resseguint la Caminada Popular de Vilanova i voldria aprofitar l'ocasió per convidar-vos a fer tot l'any aquesta activitat, com a mínim un diumenge al mes, veureu que fàcil és passar un cap de setmana familiar o entre amics, totalment recuperador i sense la sensació d'haver perdut el temps davant la televisió, endormiscats en un sofà tot paut el dinar.

La Talaia us pot ajudar molt en això. Veniu i en parlarem.

Bona caminada i fins molt aviat.

Salvador Butí Papiol

President de l'Agrupació Excursionista La Talaia

QUADRE DE DADES TÈCNIQUES

HORARI PREVIST	INDRET	INCIDÈNCIA	DIST. ARROSSEGADA
9 h	Local AE Talaia	Sortida	0.000 m
9.09 h	Creu d'en Xirivia	Cap	0.563 m
9.22 h	Tanatori	Atenció al creuar la carretera	1.479 m
9.44 h	Pont de la variant	Cap	2.901 m
9.59 h	Masia de Xoriguera	Reagrupament 5'	3.941 m
10.15 h	Clariana dels Cocons	Esmorzar 30'	4.657 m
11.04 h	Dipòsit aigua d'Abrera	Visita, atenció carretera Ribes	6.243 m
12.06 h	Can Martí	Reagrupament 5'	8.106 m
12.22 h	Torre del Veguer	Cap	8.794 m
12.51 h	Pont carretera Vilafranca	Cap	10.140 m
13.27 h	Local social	Arribada	12.165 m

XII CAMINADA POPULAR

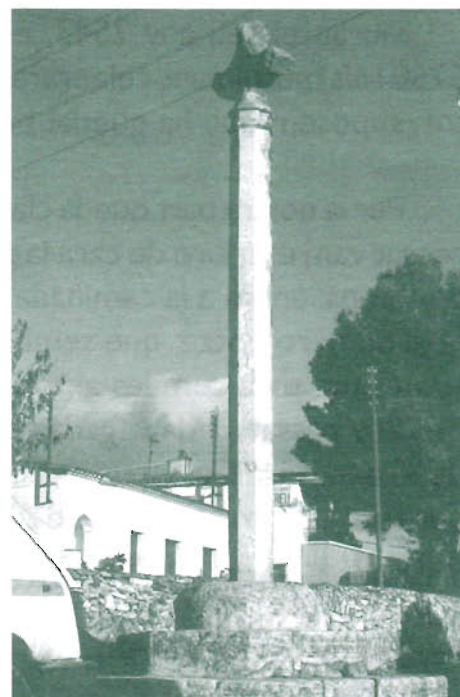
Vilanova
 Raval de Santa Magdalena
 Creu d'en Xirivia
 Masia Nova
 Xoriguera
 Dipòsit de l'aigua d'Abrera
 Can Martí
 Torre del Veguer
 Masia d'en Benach
 Vilanova

L'AIGUA D'ABRERA ÉS DINS D'UN GRAN DIPÒSIT

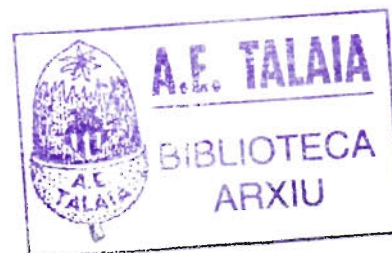
La caminada de l'any 2000

En la presentació de la XI Caminada de l'any passat, se'ns va escapar que era la darrera del segle i que érem a les portes d'un altre mil·lenni, el de l'any 2000, l'entrada del nou segle XXI. Aquestes rotundes afirmacions varen ésser rebutjades per escrit per un excursionista foraster. Tenia tota la raó. Científicament té raó, però som una minoria els que defensem que el nou mil·lenni comença en acabar l'any 2000. Només cal veure tot el que a nivell mundial s'ha muntat per traspassar la nit del 31 de desembre propassat. I ara, si convé, tornaran a muntar la darrera nit del desembre vinent. Discutir aquestes perepunyeteries no mereix la pena, i menys quan sols passen de «tant en tant». Un sol exemple de com es prenen la qüestió científica certes persones que ho haurien de saber, la tenim en la darrera Fira de Novembre, a bombo i platerets anomenada *la darrera Fira del Mil·lenni*, que ho serà la que celebrarem enguany. I com aquest exemple, a centenars arreu durant tot l'any 1999. A primers de desembre, el membre de l'Agrupació Astronòmica de Sabadell, Xavier Puig, va intentar aclarir la temàtica en el Diari de Vilanova. Algú li va fer cas? Pràcticament ningú. Avui, una vegada celebrada la gran festa d'entrada al **segon miler** (conjunt de mil unitats) d'anys, explicarem a qui ho vulgui saber, què és un **segle** (espai de cent anys) i un **mil·lenni** (període de mil anys). La definició que mostrem no és nostra. És la més senzilla de les deduccions que vam llegir l'any passat. Més o menys anava així:

El nostre calendari gregorià situa el punt zero en la data convencional del naixement de Crist. Així, el primer any que va passar a partir d'aquell Nadal, va ser el primer any de la nostra era. L'any 10 va ser l'últim de la primera dècada, no l'any 9. L'any 100, va ésser l'últim del primer segle, no el 99. L'any 1000 va esdevenir l'últim del segle X, com el 2000 ho serà del segle XX i del segon mil·lenni. L'Església Catòlica, té clara la data de l'inici del tercer mil·lenni, i el jubileu o celebració dels 2000 anys del naixement de Crist es prolongarà durant tot aquest any 2000. El 25 de desembre passat obrí l'esmentat jubileu i la nit del 31 de desembre que ve se celebrarà la vigília d'oració per al pas al nou mil·lenni, i el jubileu es clausurarà el dia 6 de gener de l'any 2001. Amb això, potser no calen més comentaris. De totes maneres, fora de la nostra cultura cristiana, aquest dilema no té gaire importància. Els budistes

Creu d'en Xirivia
Foto: V. Carbonell, 1999

Fita-molló de terme amb Ribes
Foto: V. Carbonell, 1999

viuran el seu any 2543, els jueus estaran en el seu any 5760 i els musulmans celebraran el ramadà de l'any 1420. Amb tot, suposem que ha quedat ben entès l'entrellat.

Per la nostra part queda clar que, ben conscientment, l'any passat vam escriure de cara la galeria. Resolt aquest concepte de temps, anem a la caminada d'avui, la de l'any 2000, la que fa el número dotze, que sembla que no tindrà res d'especial, si més no, serà com les anteriors. Tal com dèiem en el relat de l'any passat, cada vegada és més difícil organitzar sortides de Vilanova i la Geltrú en direcció a la muntanya. La caminada per anar al dipòsit de l'aigua d'Abrera, té de franquejar la variant per sota i l'autopista pel damunt. De tornada, ha de fer-ho per sota l'autopista i per sobre la variant. Aquestes dues artèries ens han condicionat i no tenim més remei que fer marrades per cercar els pocs passos que ens han deixat.

El recorregut d'avui comença davant de **La Talaia** i va en busca del **camí vell de Ribes**, travessa la ronda d'Europa, toca la **masia Nova** i tornant el **camí vell de Ribes**, passa pel davant de **Xoriguera**. Després d'esmorzar, puja fins al lloc on es va construir el **dipòsit de l'aigua**. De retorn, es passeja pels boscos que hi ha entre **La Serra** i **Solers**, tornar per **can Martí**, **can Parés**, la **torre del Veguer**, la **masia Benach** i la nova urbanització del **Llimonet**. És una caminada planera, apta per a tothom, adequada per al poble. Només es puja fins a poc més de cent metres, en un punt a tocar la carretera de Ribes. Ho diem per si algú vol tornar amb cotxe, però de fet és senzilleta.

La feina de preparar el trajecte, l'ha feta un equip que ja porta uns anys barallant-se amb la geografia d'un entorn que canvia molt sovint. Encara no es donen per vençuts i ja pensen en la caminada número tretze. Serà la que tenim pendent de **Canyelles**? Tornarem a **Cubelles**? Els hi hem d'agrair la tasca d'exploració que porten a terme periòdicament. Per molts anys ho puguin realitzar.

Masia de Xoriguera
Foto: V. Carbonell, 1999

En el segle passat, aquesta masia ja era «nova», per haver-la aixecat de nou damunt les restes d'una de més vella, de la qual en queden les entrades de la part del darrere, les que donaven a l'únic camí que hi havia al seu costat, fins que es va construir l'actual carretera de Sitges. La masia vella es deia **mas Marroquí** i d'ella es tenen dades des de l'any 1457. De l'any següent és el testament d'un Berenguer Marroquí i a partir del 1485 es tenen notícies del pagès vilanoví Marc Marroquí. Per tant, la masia portava el nom dels Marroquí, cognom de procedència, en aquest cas, nord-africana. D'aquesta família, ja se'n parlava en passat l'any 1570 i no es té altra referència posterior. No sabem com, el mas Marroquí passà a ésser propietat del pagès Miquel Gassó de Vilanova i l'anomenava «mas de les Cabanyes o mas Marroquí (1585)», la primera denominació segurament relacionada amb els Cabanyes de Vilanoveta, molt documentats durant els segles XVI i XVII per ésser aquest caseriu parròquia de La Geltrú. Les terres del mas Marroquí eren dividides per la línia del terme castell de Ribes amb el de La Geltrú, fent que fossin tan conegudes en capbreus del bisbe, a Ribes, com en els nostrats, gairebé sempre, confessions de pagesos de Vilanova i de La Geltrú. Passades un nombre de dècades, el mas Marroquí era del notari Pau Martí (1739), un descendent del qual tal vegada va fer gravar «Ave Maria J. M., 1748», segurament la data d'una reconstrucció. Com a mas Marroquí figura en la *recanació* de l'any 1818 i en el delme del castell de La Geltrú del 1819. Sembla que la nova reedificació s'efectuà l'any 1820, data que consta en una rajola de l'actual façana, encarada a migdia. Es diu que aquesta obra la decidí Carles de Cabanyes, la família del qual va vendre la masia als Magrinyà l'any 1955. Desapareguts ambdós germans, la finca quedà per a l'ajuntament. Com a **masia Nova** es documenta des de l'any 1856, però a darreries del passat encara es podia llegir: «terra

Portal d'en Rafeques
Foto: V. Carbonell, 1972

de la masia Nova o mas Marroquí (1892-93)» en un document de l'Arxiu Municipal i també en un mapa municipal de primeries del segle XX.

La masia Nova va ser notícia ran de l'obertura de la carretera de Sitges, en descobrir-se una necròpolis de sepulcres de fosa neolítica, datats d'uns 3500 a 2500 anys abans de Crist. Les troballes dels anys 1863, 1865 i 1940, es van fer poc abans d'arribar a la casa, anant cap a Sitges, les de 1882 davant mateix de la masia, en les terres de la bòbila de l'Adrià, i les de 1948 en la bòbila del Ganso, passat el torrent de Solers, lloc on es va trobar una vila romana imperial.

Camí de Xoriguera

Agafem la **carrerada** en direcció a muntanya. El camí és carreter fins a les entrades dels camps de conreu. A partir d'aquí, el sòl és més herbós i puja suaument pel costat de vinyes tancades de marges centenaris. De tant en tant trobem rocallsos fressats pels carros que hi passaven, so que demostra que era molt freqüentat. A la dreta s'albira el polígon industrial de Vilanoveta i a l'esquerra resten uns garrofers molt vells. Després de passar pel davant d'una darrera portalada i fer un revolt, podem observar una de les poques barraques de pedra seca i planta quadrada que queden. S'arriba altra volta al **camí vell de Ribes**, que des de la ronda d'Europa fins aquí és actualment impracticable.

*Barraca i garrofer amb trona (La Serra)
Foto: V. Carbonell, 1999*

Anem cap a llevant per aquest camí mil·lenari i ara deixat del tot, seguint paral·lels a la variant, culpable de l'abandonament de més d'un camí i que ens fa caminar forçosament pel costat de la brogida dels cotxes. Deixada la fita de terme, a la dreta resta tallat el **camí de Vilanoveta a Carro**. El camí alternatiu ens dirigeix a un pont sota la variant, túnel que també és el pas del **torrent de Solers**, xaragall que

Camí vers la masia Nova per la creu d'en Xirivia

Sortint de **La Talaia** s'agafa el carrer de Sant Pere i travessant la plaça Llarga, es circula pel carrer del Palmerar de Baix, on hi ha la casa datada més antiga de La Geltrú, cal Torrents «Onclet», de l'any 1610. Es travessa la plaça del Pou en sentit diagonal, per enfocar el carrer de Santa Magdalena, deixant a la dreta el carrer del Pont, que baixa del castell de La Geltrú. De seguida, girem a mà esquerra pel carrer de les Sogues i després pel carrer de Josep Calva -alcalde de la vila, l'any 1808-, per tornar al carrer de Santa Magdalena just on hi hagué el **portal dels Gitanos**, portalada que ja es documenta amb aquest nom l'any 1818 i que donava al **raval de Santa Magdalena**, cruïlla de camins cap a Vilafranca i Ribes. Enfront hi veiem l'escola de golf Portal del Roc, botiga de venda d'articles relacionats amb l'esport de ficar una petita pilota en forats fets en un camp d'herba, instal·lació que s'ha posat en servei en terrenys del corral d'en Roc.

Fem un tram de la carretera de Ribes, antic **camí de Santa Magdalena** i també **camí de Solers** per la **masia de Carro**, fins a la **creu d'en Xirivia**. Ara que som aquí, explicarem el que sabem d'ella. Molt antigament, era una de les creus de La Geltrú. Aquesta en el camí de Ribes i l'altra en el camí de Sitges, on encara en diem el portal de Sitges. Aquest lloc on estem es documenta l'any 1495, però la creu de La Geltrú ja es mencionava el 1462, trobant-se dades amb aquest nom fins a l'any 1591. A partir del 1856 es comencen a veure documents que porten el nom de **creu d'en Xirivia**, renom o motiu d'un pagès que es deia Gabriel Torrents àlies «Xaravia», això ja l'any 1725. Als seus descendents, Damià, Joan i Josep, tant els hi deien «Xarabia», com «Xaravia» o «Xeravia», el primer dels quals, l'any 1739, tenia dues terres en el **corral del Padró** i una tercera en el **molí de vent de La Geltrú**, peces immediates a la creu que tenim davant i d'aquí el nom que

Els Cocons
Foto: V. Carbonell, 1999

adquirí aquesta. L'any 1757 es té notícia d'Isidre Torrents «Xaravia» i més tard, el 1818, Isidre «Chirivia» i Damià «Xarabia», declaraven per les mateixes terres dels seus avantpassats, limitant amb el camí de Santa Magdalena i amb el camí de Vilanoveta, aquest darrer, el camí que agafarem. Segons sembla, la creu va ésser desmuntada l'any 1934 i tornada a reconstruir el 1944.

Així, d'aquesta creu d'en Xirivia sortia el camí (de Dalt) de Vilanoveta, més conegut per **camí vell de Ribes**, ja que un tram era comú als dos llocs. Per sòl asfaltat, es passa pel davant de la «villa Salvadora» i de la **sínia del Caçador**, abans coneguda per **cal Pa Novell**, casa de Francesc Cosp, un enamorat de les sínies de catúfols, actualment desaparegudes. Vells marges vetllen el tros de camí que resta fins a la ronda Ibèrica, on aquesta passa pel damunt del **torrent de la Piera**. Seguim fins a la rotonda, amb la ronda d'Europa, deixant a mà dreta el polígon industrial **can Jordi**, per a alguns «Sant Jordi», mentre a la banda esquerra s'hi veuen les pistes poliesportives. Es creua la ronda d'Europa per un pas zebra, es continua vers la funerària per l'antic **camí de Vilanoveta**, que era una derivació del de Ribes, aquest darrer mig perdut una mica més amunt. Actualment, de la funerària en diuen **tanatori**, és a dir, una capella ardent amb tota classe de serveis relacionats amb els difunts, llevat de la incineració, procés que es realitza fora de la nostra conurbació. Enfront d'aquest sector semiurbanitzat, encara hi queda una vinya abandonada que deu esperar el «mannà» especulador. Seguim pel camí vell de Vilanoveta, en transcurs de perdició total, ara ja molt brut, ple de malesa vegetal i de deixalles dels drogoaddictes. Aquest viarany ens porta fins a la **masia Nova**, assentada en la cruïlla amb el **camí carrerada de Solicrup a Carro**.

Dipòsit de l'aigua d'Abrera
Foto: H. Sagarra, 1999

de *pis saldonenc*, que agafem en sentit invers d'on veniem, és a dir, de tornada. A la poca estona pugem per un sender que tenim a la dreta, que fent alguna ziga-zaga voreja el fondal de les **comes Velles**, que baixa cap als **Cocons**, masia que entreveiem altra volta pel darrere. Anem a raure en un portal que dóna al **camí de can Mironet a La Serra**, avui totalment tapat de bardissa que ens obliga a pujar per un corriol paral·lel, fins que podem accedir al camí per sobre d'un marge caigut. Una vegada dins, pugem el que resta de camí fins a arribar a la cota més alta de la caminada, cent nou metres sobre el nivell del mar, lloc d'assentament del **dipòsit de l'aigua d'Abrera**, grandíós i tapat, tal com manen les normes per a la construcció d'aquest tipus de receptacles d'aigua depurada. Resseguida la tanca fins a la carretera de Ribes, entrem a la instal·lació de la Mancomunitat Intermunicipal Penedès-Garraf, que molt amablement ens han deixat contemplar aquest dipòsit d'una capacitat de 20 milions de litres, el consum de Vilanova i la Geltrú en dos dies.

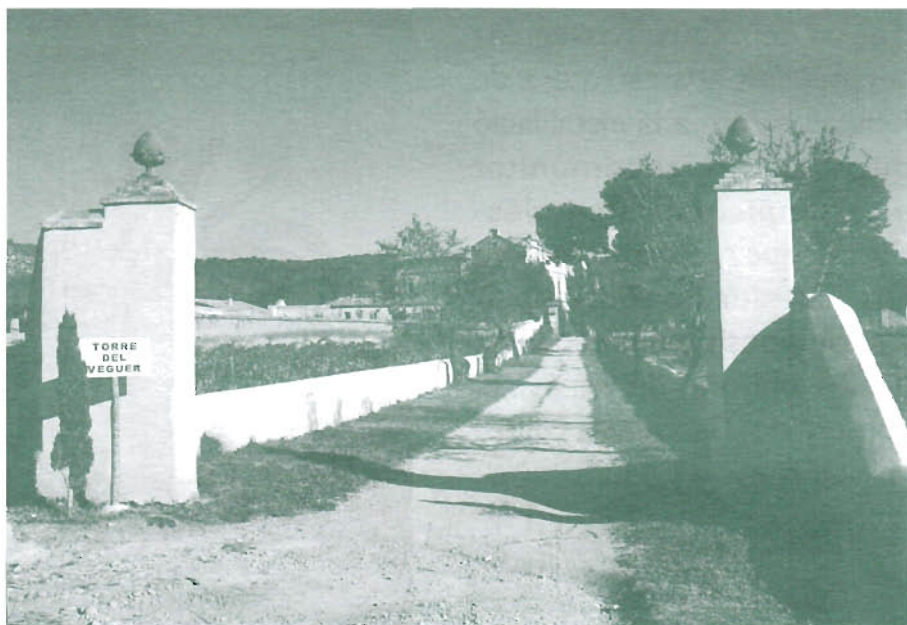

Cami de tornada

Acabada la visita informativa, tornem a la carretera per fer uns metres en direcció a Vilanova, fins vora el **portal d'en Rafeques**. S'ha de caminar per l'esquerra i amb molta precaució. En un punt determinat i sota la vigilància de l'organització, es travessa la carretera per entrar en un camí barrat per un cable, internant-nos en un bosc, tot baixant cap a la dreta per acabar ranejant una vinya. Podem observar **can Vidal de La Serra** i més a ponent el **bosc de La Serra** encerclat per una tanca metàl·lica. Són les instal·lacions del centre d'executius americans de l'Eurosite, formació de la multinacional Hughes Training Incorporated, filial de la General Motors. Vuit hectàrees verdes de relaxació sense ésser inquietat.

Can Martí
Foto: V. Carbonell, 1995

Incidim en el **camí de La Serra a Solers**, sender que passa per un parell de frondosos boscos. Aquest camí enfonsat el deixem enfront d'una rasa artificial i girem a la dreta, també dins de bosc, trepitjant pinassa i donant la volta de llevant cap a ponent, fins a una vinya, que cal tombar-la totalment per esdevenir paral·lels al talús de l'autopista. Durant un lapse de temps, tornem a sentir el brogit dels automòbils, preu que paguem per evolucionar en la civilització. Els senyors de l'autopista han deixat un camí alternatiu que passa per un indret curull de garrofers amb trones sota les branques. Una d'aquestes trones és de dimensions remarcables, soportant la rama d'un centenari garrofer veí d'una barraca de pedra seca amb coberta plantada de lliris, mulassa que porta la data de l'any 1908. Ambdues construccions, trona i barraca senceres, juntament amb una cisterna de vinya plena d'aigua, són cada dia més escadusseres en els camps de la nostra demarcació. Després de la barraca, es passa per unes oliveres i fem cap en el **camí de La Serra a can Martí**, avui marcat com a sender de Gran Recorregut, el GR-92, que passa per sota l'autopista. Més enllà d'aquesta, el camí reverteix estret, vell, herbós i emmargenat, com a nosaltres ens agraden. En una clariana s'entra en el **camí de Solers a can Martí**, continuant seguint les marques del GR fins a assolir el **camí Ral de Ribes a Cubelles**, que és un camí amb marges fitats.

*Entrada de la torre del Veguer
Foto: V. Carbonell, 1999*

Can Martí, can Parés i la torre del Veguer

Ara repetim un tram de la caminada de l'any 1989, i també de tornada. Es fa una breu parada a can Martí o can Girabals, gran casal construït per Pau Soler i Morell sobre les parets de l'antic mas Martí del mas Roig.

deixem a l'altre costat per girar a la dreta, ara per la banda de sobre la carretera, tocant vinyes, però continuant patint de la fressa dels automòbils que circulen damunt nostre. El caminai ens porta al **passeig d'Eduard Maristany**, que és la unió de Solers amb la carretera de Sitges. Fa una estona que repetim l'itinerari de la primera caminada popular, la del Mil·lenari de Ribes, de l'any 1989. Travessada la carretera de Solers, agafem un sender carreter que transcórrer entre bosc, en direcció a tramuntana, a poca distància del passeig, fins a aconseguir una clariana on s'enllaça una vegada més amb l'interceptat **camí vell de Ribes**, just en un indret conegut per **la Corbera**, segurament una alteració fonètica de l'antiga «Cortvedra», documentada fins a l'any 1558, lloc on s'han fet troballes de terrissa que abracen una cronologia que va del segle III abans de Crist fins al I després de Crist, classificant-ne utilitatges púnics, ibèrics i romans.

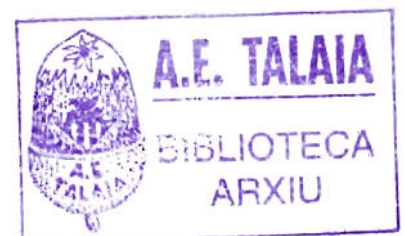
Detall de la trona del garrofer de la Serra
Foto: V. Carbonell, 1995

El camí de Ribes passa per un bonic bosc i, en sortir-ne, a mà esquerra deixem l'entrada de **can Mironet**, vella masia que ja era coneguda amb aquest nom en el primer quart del segle XVIII. Continuem pel costat de garrofers, alzines i les vinyes de la casa, fins a arribar al xalet modernista de **Xoriguera**, masia que vam tenir ocasió de contemplar l'any 1989.

Xoriguera es bastí sobre les restes d'una antiga masia, quan n'era propietària la família Soler «Pahissa» de Vilanova. En la construcció hi predomina el totxo vermellós i té un caire casteller, amb diverses garites i merlets, torratxa quadrada amb pinacle punxegut i dos rellotges de sol, un encarat a migdia i l'altre a la tarda. La terrassa té forma de temple oriental i les columnes són salomòniques. Sens dubte és una meravella arquitectònica, digne de conservació.

Una xoriguera és un amagatall de xoriguers o soriguers, de la família dels falcons, nom que procedeix del llatí «sorex-ricis», perquè el rapinyaire sol capturar rates.

La casa de Xoriguera ja existia en el segle XIII, aleshores habitada per Arnau de Xoriguera, síndic de Ribes i cap de casa. Entrat el segle XVI, a Xoriguera hi vivien els Puig (1588). De Magí Puig es tenen notícies fins a l'any 1627, quan ja vivia en el castell d'Enveja. Mentre estava a la masia de Xoriguera,

l'any 1609, se les va tenir amb el seu germà Joan, aleshores masover de la masia d'en Parellada -després Cabanyes-, pagès que féu llinatge a La Geltrú i encara hi té descendents avui. El darrer masover Puig, dels Cabanyes, fou Sebastià Puig i Catasús, del qual es conserva un diari de despeses de l'any 1820, una joia de dades de la pagesia del segle passat. El seu fill, Sebastià Puig Carcí, es casà amb la pubilla Noya del mas de l'Artís i des d'aleshores, aquest darrer mas formà part del patrimoni dels Puig geltrunencs. Hi ha la possibilitat que els Puig «Xoriguer», documentats a Vilanova des de l'any 1704, també fossin descendents de Xoriguera.

El 1735 la masia de Xoriguera era dels Mironet. Els masovers Giralt ja hi vivien l'any 1759 i van arribar a propietaris. Una Vernís Giralt va vendre la finca al vilanoví «Pahissa», que hi construí l'actual edifici, que porta la data del 1913. Vers l'any 1940 era de Celestí Cailà i des de 1961 del notari Genís. Des de l'any 1998 és d'un senyor de Sitges, que està arranjan la façana amb molta cura.

*Barraca de pedra seca de la Serra, de l'any 1908
Foto: V. Carbonell, 1999*

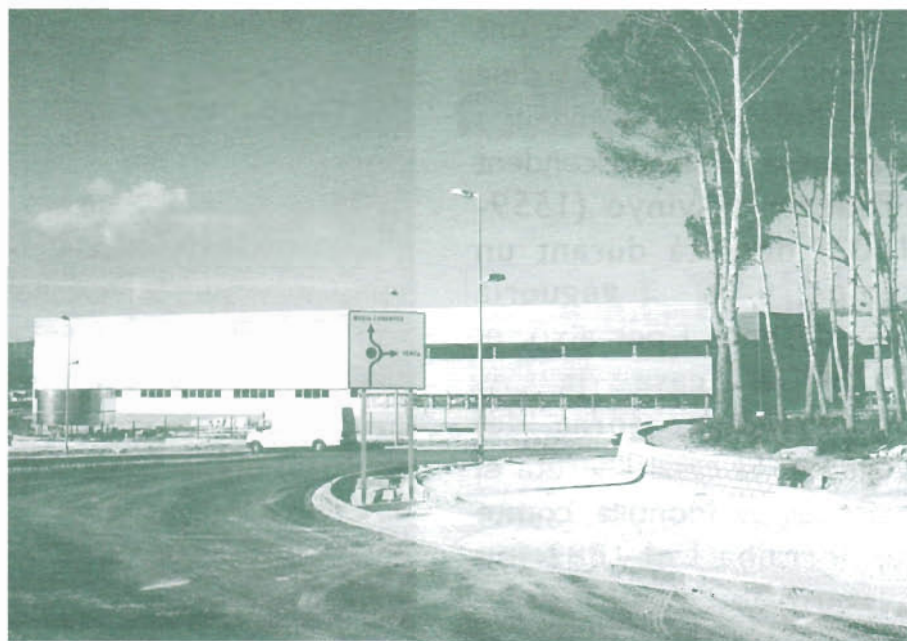
Dipòsit de l'aigua d'Abrera a la Costa

Marxem d'aquesta masia de Xoriguera deixant a la dreta un camí d'accés que també fou tallat per la variant i encara espera un pont per superar-la. El **camí vell** que seguim ha tingut més sort i un esvelt pont permet passar pel damunt de l'autopista. De la part més alta del viaducte observem la **masia dels Cocons**, vell mas que des de fa més d'una dècada és d'un matrimoni alemany. Deixem els Cocons a mà esquerra i entrem en un tram de camí més degradat, fins a arribar a una gran clariana solellada, lloc que escollim per esmorzar. Després del mos, continuem pel mateix camí de Ribes, es travessa un fondal i quan trobem el segon girem a l'esquerra pel costat d'unes feixes ermes, fins a aconseguir un altre camí més marcat,

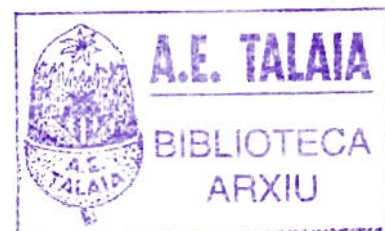
Can Martí és una magnífica mansió senyorial amb un bell finestral al centre de la façana, golfes, torratxa al mig de l'edifici, garites cantoneres, campanar metàl·lic de cadireta i un gran baluard terrassa. S'hi veu la data de 1870 i les inicials P. S. d'en Girabals, renom que ja tenia el seu ascendent, l'hortolà Joan Soler (1757), segurament vinculat a la masia canyellenca dels Girabals o Girbals. Dels Martí del mas Roig es tenen notícies de l'any 1551. Els hereus Martí van posar a subhasta l'heretat en dues ocasions, els anys 1863 i 1865. En la segona, l'adquirí Pau Soler, comprant 183 jornals en total. Dels Soler, la finca passà al gendre Pau Alegre, copropietari de la fàbrica de la Rambla i, fa cosa d'una dècada, era propietat de Josep Giró. Actualment és de la família Albà, que conserva la masia en molt bon estat, destinant els darreres per a quadres de cavalls.

Després de can Martí es davalla entre bosc, vorejant la filferrada de **can Parés**, masia que exteriorment no presenta cap detall d'antigor, però en el seu interior resten dos arcs ogivals que delaten centúries de vellesa. De l'any 1860 porta el nom del propietari Antoni Parés. En una venda efectuada el 1892, ens adonem que abans s'havia dit **mas de la Llebra**, però d'aquest nom no en tenim cap altra dada. Ara, s'ha urbanitzat l'entorn i han batejat dos sectors diferenciats amb els noms de «mas Parés de Baix» i «mas Parés de Dalt», els quals, no sabem el perquè, en mapes oficials es llegeix «mas Perers».

El camí segueix d'aquesta masia vers els darreres de la **torre del Veguer**, quasi al límit del terme entre Ribes i Vilanova i la Geltrú, masia que disposa d'una torratxa de planta quadrada amb merlets, molt restaurada. Alguns detalls interiors de la mansió donen idea de l'antiguitat del conjunt. Segles enrere, la casa era coneguda per **quadra del Cortei** i era residència del Veguer de Vilairanca, fet que originà el seu nom. Els primers esments de la quadra són del segle XIV, aleshores vivenda de

La «FISA» nova (SPE)
Foto: V. Carbonell, 1999

Pere «dez Cortei» (1303) i més tard de Guillem «del Cortey» (1358), quadra de cavaller censat el 1381 i vinculat ben aviat a Vilanova (1373), on volgué ésser enterrat. L'any 1413, la quadra fou adquirida pels frares jerònims, que hi van fundar un monestir el qual va prendre el nom de Sant Jeroni de la Vall de Montolivet. Com que el lloc no els va agradar prou, el van abandonar al poc temps per traslladar-se a la Murtra de Badalona, l'any 1416. La «torra del Cortei» va passar a ésser dels Avinyó, que també foren senyors d'Enveja. Gaspar d'Avinyó, el 1464 esdevingué castlà reial de Cubelles i Vilanova en la guerra civil contra Joan II. Com a secretari i conseller reial, la seva fidelitat li valgué la castellania vilanovina. Dos anys més tard era ambaixador extraordinari a Itàlia. Segons sembla, en realitat es deia «d'Arinyó» i era d'ascendència aragonesa. El seu descendent Frederic d'Avinyó (1559-1603) detectà durant un temps la vegueria penedesenca i per això, el 1578 la casa ja es documentava «torre del Veguer». El casal l'heretà el marquès de Montilla, comte de Torralba i el 1882 fou adquirit per Josep Ferrer-Vidal, que reformà la casa al gust de l'època, recarregant-lo de neogòtic.

Pont del polígon de la masia d'en Frederic
Foto: V. Carbonell, 1999

Polígons industrials i noves barriades

Just entrant al nostre terme, a mà dreta tenim una zona intensament urbanitzada, amb horts familiars i xaletons. Són paraules del meu oncle Joan, que afegia: *«la urbanització és tan confusa que ha ocasionat un procés de fitació entre els termes per tal d'establir una delimitació racional»*. Actualment, aquesta unitat de població està per legalitzar. Per sobre d'aquest laberíntic sector hi destaca el **mas de les Catalunyes** i més amunt, damunt l'espadat de la pedrera del Roca, s'hi veu el **corral de l'Apotecari**.

Des de l'any 1988, el pis del camí Ral és encimentat. Una vegada creuat el **fondo de Santa Magdalena**, que baixa del **corral de Carro** i passa per la **masia de l'Alonso**, a mà dreta deixem la **masia d'en Samà** i poc després, s'agafa un nou traçat que es dirigeix a la rotonda de la Venca, però abans d'arribar a aquesta cruïlla del camí Ral amb la carretera de Vilafranca, girem a l'esquerra pel nou vial que passa per sota aquesta carretera. Sortint del pont, a la dreta podem observar la nova fàbrica de la «FISA», la Sealed Power Europe o SPE, que s'ha traslladat en aquest polígon industrial de la **masia d'en Frederic**, en carrers recent urbanitzats que han interessat part de la finca de la **masia de la Monja o Benach**,

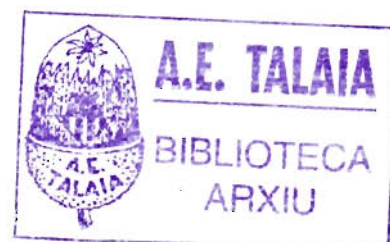
com el bosquet, al qual donem el tomb per aconseguir la carretera vella. Qui l'ha vista i qui la veu, la masia Benach! Des que es propietat del senyor Belzunces, ha experimentat un canvi extraordinari, recuperant l'aire primigeni de la masia i mantenint l'horta ben activa. La rehabilitació és digne d'ésser elogiada i tant de bo sigui imitada. Aquesta casa existia a primeries del segle XIX, ja que en el reculat any 1818 era coneguda per **corral**

del Plana, nom que persistia el 1847 quan era propietat dels Benach, família que vivia a la plaça del Miró. Així, com «corral de Benach» també es documenta l'any 1843 i a partir del 1856 ja no portà altre nom que l'actual. Josep Anton Benach fou alcalde en el darrer terç del segle passat.

Masia Benach o de la Monja
Foto: V. Carbonell, 1998

A llevant de la masia Benach s'hi veu la **masia d'en Barreres**, que conserva la tradició ramadera. Antigament era coneguda per **corral de l'Olivella** -des de 1591 al 1831- i començà a ésser anomenada amb el nom actual a partir de l'any 1838, segurament relacionat amb el pagès Joan Pasqual dit «Barreres» (1818). No fa molts anys, els Morera de la masia vivien ben tranquils observant el fum de la xemeneia del Griffi, que eren les úniques edificacions industrials als afores de la ciutat. Ara, completament urbanitzat el sector que porta el

nom de la masia, aquesta ha quedat totalment aïllada dels vells camps que la circumdaven. Els seus propietaris es resisteixen a desaparèixer i segueixen tenint un corral amb unes sis-centes ovelles i una quadra que pot encabir uns vint cavalls. En el seu entorn, han sorgit diverses indústries i per acabar-ho d'adobar, darrere de casa seva s'hi està instal·lant un gran complex audiovisual que esgarrijarà, amb una colla de sales de cinema, bolera, restaurant, bar musical, botigues i, potser, una discoteca. El bestiar estarà ben acompanyat de «productes naturals».

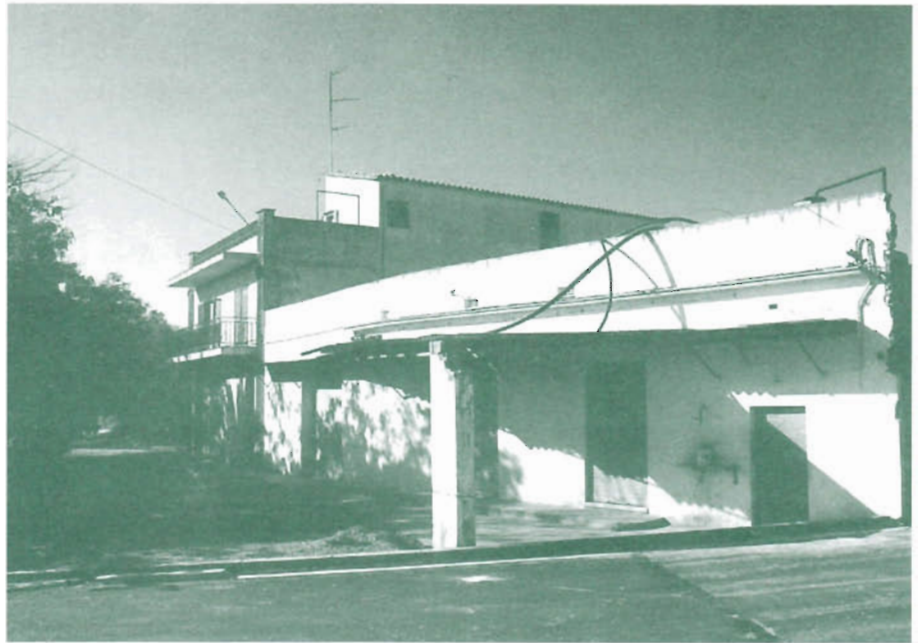
Mentre a l'esquerra tenim el polígon industrial de la masia d'en Barreres, a la dreta ens queda la **masia de la Por**, segurament l'antiga caseta d'en Ballester, que també era propietat dels Barreres. Tot baixant de cara a la ciutat, es passa pel costat de la fàbrica de ciment i pel damunt de la variant, assolint les primeres cases de la **barriada del Tacó**, veïnes dels terrenys on anys a venir s'hi construirà la segona fase de la urbanització del **Llimonet**.

*Masia d'en Barreres, abans corral de l'Olivella
Foto: V. Carbonell, 1971*

Un cop deixat el **barri del Tacó** i abans d'arribar a l'**escola Armanyà**, ens decanem a la dreta per unes feixes ermes, bancals de terra plana en pendent esglaonat que ens encaminen vers el que queda de la **sínia Rovira**, casa que espera el torn a ésser enderrocada per l'expansió colonitzadora del Llimonet. Com a darrera salutació, la caminada passa pel davant de la façana, entre la casa i una palmera que pot ésser indultada per la demolició. Girem a mà esquerra, baixem per la nova rambla de Pep Ventura, passeig traçat al darrere mateix de les cases de l'Armanyà, barriada que observa gaudint de la inusitada activitat constructora, on no fa gaires anys existien diverses sínies i vaqueries centenàries, que han donat pas a una Vilanova que s'imposa a l'entorn immediat.

Hem de creuar la ronda Ibèrica per un pas zebra regulat per semàfor i girant a la dreta anem a cercar la cobertura del **torrent d'en Frederic**, ara carrer de la masia Frederic. A la dreta encara es veu uns sínia que arriba fins al **torrent de la Pastera**, ocupant la part dels darreres de les cases del raval de la Pastera o dels Set Pecats Mortals. Enfoquem el carrer de les Premses, es voreja la casa Papiol, creuem el carrer Major i la plaça de la Diputació, travessem la plaça de Pau Casals i arribem a La Talaia, on l'organització té preparat un pica-pica. Participants de la caminada d'enguany, esperem que l'itinerari hagi complagut a la majoria. El nostre objectiu primordial és que mentre es camina sigui factible conèixer l'entorn de la nostra ciutat. Ens donarem per satisfets si ho hem aconseguit. Si més no, aquest relat és un recordatori del camí que s'ha fet. Finalitzada la passejada, és el moment de donar-vos les gràcies per l'assistència i d'emplaçar-vos a tots per a la caminada de l'any vinent.

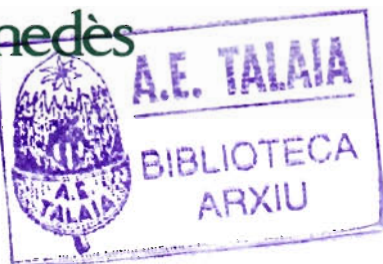
*Sínia Rovira en el sector del Llimonet
Foto: V. Carbonell, 1998*

Vicenç Carbonell Virella
*en nom
dels companys
que han fet possible
la realització.*

*El torrent del Llimonet abans de la seva cobertura
Foto: V. Carbonell, 1994*

Caixa Penedès

Alcem la COPA i brindem pel 2000!

Per cada 50.000 pts en compres efectuades
amb qualsevol de les nostres targetes,
li regalem aquesta ampolla
de cava del 2000 de Caixa Penedès.

Vingui a l'oficina i celebri el 2000 amb cava.

A més a més, aconsegeixi les 5 plaques de disseny exclusiu

agrupació
excursionista

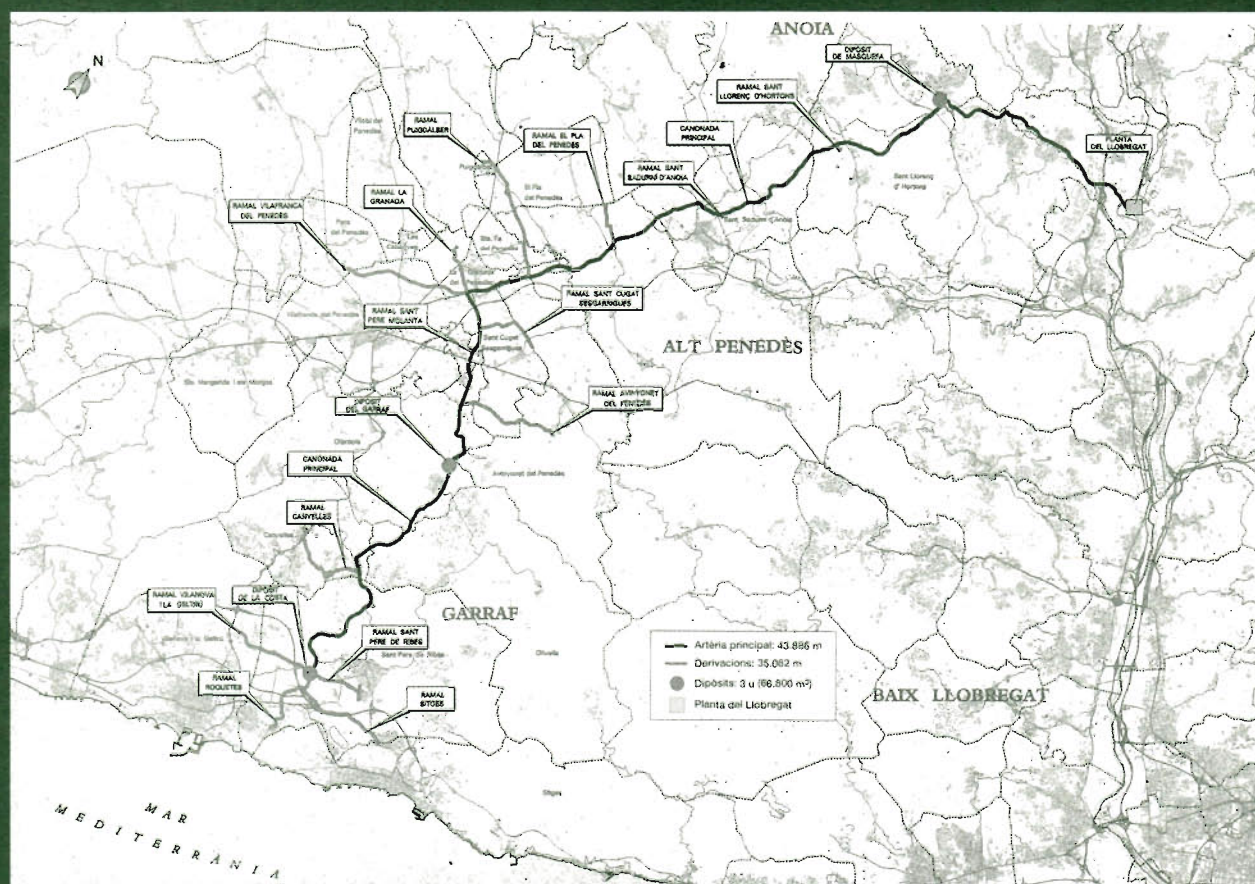

A.E. TALAIA
BIBLIOTECA
ARXIU

TALAIA

PLÀNOL - ITINERARI DE LA XII CAMINADA POPULAR DE VILANOVA I LA GELTRÚ

Dipòsit de l'aigua d'Abrera (Ribes)
2n concurs fotogràfic

30 / gener / 2000

Carrer del Comerç - Carrer de Sant Pere - Plaça del Pou - Carrer de les Sogues
Carrer de Josep Calva - Raval de Santa Magdalena - Creu d'en Xirivia - Camí vell de Ribes
Tanatori - Masia Nova - Camí vell de Ribes - Torrent de Solers - Camí de can Mironet
Xoriguera - Els Cocons - Dipòsit de l'aigua - Portal d'en Rafeques - Camí de la Serra a Solers
Camí de la Serra a can Martí - Can Martí - Can Parés - Torre del Veguer - Masia d'en Benach
Sínia Rovira - Carrer del Comerç

En conveni amb

AJUNTAMENT DE
VILANOVA I LA GELTRÚ

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social

CPN 20000130_012P/1

Alcem la COPA i brindem pel 2000!

Per cada 50.000 pts en compres efectuades
amb qualsevol de les nostres targetes,
li regalem aquesta ampolla
de cava del 2000 de Caixa Penedès.

Vingui a l'oficina i celebri el 2000 amb cava.

A més a més, aconsegueixi les 5 plaques de disseny exclusiu

XII CAMINADA POPULAR DE VILANOVA I LA GELTRÚ

30 de gener del 2000

